प्रध्यानेति ध्यानसमकालेप्रजाहेतोःप्रजानामुत्पत्त्यर्थंसनातनश्चिरंतनोब्रह्मानाभिपद्माद्विनिःसृतःतादृशेनरूपेणध्यातुर्दृष्टौप्रत्यभादित्यर्थः ततोध्यातमात्रेध्यानानंतरंविष्णोर्नाभ्यांपद्मःसमुत्थितः ॥ ४३ ॥ तस्मिंश्चपद्मेपितामहउपविष्टइतिक्रमभंगेनयोज्यं ॥ ४४ ॥ मरीचिप्रमुखान् मरीचिरत्र्यंगिरसौपुलस्त्यःपुलहःक्रतुः वसिष्ठोनारदश्चैवभृगुर्नवमहर्षयः ॥ ४५ ॥ त्रसानिजंगमानि ॥ ४६ ॥ प्रजापतेरीश्वरस्यमायाशबलस्यतिस्रोवस्थाएकैकगुणोत्कर्षनिमित्ताः रजसउत्कर्षेब्रह्मासनृसृज्यते सत्वोत्कर्षेपौरुषीवैष्णवींतनुंप्रविश्यरक्षति तमसउत्कर्षेरौद्रीभावेनरुद्रभावेनशमयेदिति ॥ ४७ ॥ हेसिंधुपतेतेतवश्रुतंश्र

प्रध्यानसमकालंतुप्रजाहेतोःसनातनः ॥ ध्यातमात्रेतुभगवन्नाभ्यांपद्मःसमुत्थितः ॥४३॥ ततश्चतुर्मुखोब्रह्मानाभिपद्माद्विनिःसृतः ॥ तत्रोपविष्टःसहसापद्मे लोकपितामहः ॥ ४४ ॥ शून्यंदृष्ट्वाजगत्कृत्स्नंमानसानात्मनःसमान् ॥ ततोमरीचिप्रमुखान्महर्षींनसृजन्नव ॥ ४५ ॥ तेऽसृजन्सर्वभूतानित्रसानिस्थावराणिच ॥ यक्षराक्षसभूतानिपिशाचोरगमानुषान् ॥ ४६ ॥ सृज्यतेब्रह्ममूर्तिस्तुरक्षतेपौरुषीतनुः ॥ रौद्रीभावेनशमयेत्तिस्रोवस्थाःप्रजापतेः ॥ ४७ ॥ नश्रुतंतेसिंधुपतेविष्णोरद्भुतकर्मणः ॥ कथ्यमानानिमुनिभिर्ब्राह्मणैर्वेदपारगैः ॥४८॥ जलेनसमनुप्राप्तेसर्वतःपृथिवीतले ॥ तदाचैकार्णवेतस्मिन्नेकाकाशेप्रभुश्चरन् ॥ ॥ ४९ ॥ निशायामिवखद्योतःप्रावृट्कालेसमंततः ॥ प्रतिष्ठानायपृथिवींमार्गमाणस्तदाभवत् ॥ ५० ॥ जलेनिमग्नांगांदृष्ट्वाचोद्धर्तुंमनसेच्छति ॥ किंनुरूपमहंकृत्वासलिलादुद्धरेमहीं ॥ ५१ ॥ एवंसंचिंत्यमनसादृष्ट्वादिव्येनचक्षुषा ॥ जलक्रीडाभिरुचितंवाराहंरूपमस्मरत् ॥ ५२ ॥ कृत्वावराहवपुषंवाङ्मयंवेदसंमितं ॥ दशयोजनविस्तीर्णमायतंशतयोजनं ॥ ५३ ॥ महापर्वतवर्ष्माभंतीक्ष्णदंष्ट्रंप्रदीप्तिमत् ॥ महामेघौघनिर्घोषंनीलजीमूतसन्निभं ॥ ५४ ॥ भूत्वायज्ञवराहोवैअपःसंप्राविशत्प्रभुः ॥ दंष्ट्रेणैकेनचोद्धृत्यस्वेस्थानेन्यविशन्महीं ॥ ५५ ॥ पुनरेवमहाबाहुरपूर्वांतनुमाश्रितः ॥ नरस्यकृत्वार्धतनुंसिंहस्यार्धतनुंप्रभुः ॥ ५६ ॥ दैत्येंद्रस्यसभांगत्वापाणिंसंस्पृश्यपाणिना ॥ दैत्यानामादिपुरुषःसुरारिर्दितिनंदनः ॥ ५७ ॥ दृष्ट्वाचापूर्वपुरुषंक्रोधात्संरक्तलोचनः ॥ शूलोद्यतकरःस्रग्वी हिरण्यकशिपुस्तदा ॥५८॥ मेघस्तनितनिर्घोषोनीलाभ्रचयसन्निभः ॥ देवारिर्दितिजोवीरोनृसिंहंसमुपाद्रवन् ॥ ५९ ॥

वर्णनास्ति यतःविष्णोःअद्भुतकर्मणःकथ्यमानानिकथनीयानिकर्माणिनवेत्सीतिशेषः ॥ ४८ ॥ तान्येवकर्माण्याह एकार्णवेसतिएकाकाशेआकाशमात्रे वायुतेजःपृथिवीरहितेजलमात्रेसति ॥४९॥ स्वयोतइतिप्रकाशमात्रत्वमुच्यते प्रतिष्ठानायलोकप्रतिष्ठापनार्थं ॥ ५० ॥ ५१ ॥ जलक्रीडायांअभिरुचितंप्रीतिर्यस्य ॥ ५ ॥ वराहवपुषंआत्मानमितिशेषः वाङ्मयंचतुर्वेदमयं वेदसंमितंवेदप्रमितयज्ञरूपं ॥ ५३ ॥ वर्ष्मशरीरं ॥ ५४ ॥ दंष्ट्रेणदंष्ट्रयान्यविशत्न्यवेशयत् ॥ ५५ ॥ एवंवराहावतारमुक्त्वानरसिंहावतारमाह पुनरेवेत्यादिना अपूर्वांलोकेपूर्वंनदृष्टां ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥

Digitized by Google